

עיניו הקדושות רצו על פני השורות ומצחו הגבוה נחרש קמטים. האיגרת לא הכילה שאלה של מה בכך. על הפרק עמד ענין חשוב ונחרץ במיוחד. שכגודל חשיבותו – כך גודל האחריות המוטלת על כתפיהם של האמורים להכריע בו, לכאן או לכאן.

"כמה זמן לקח לך להגיע עד לכאן?" הרים עיניו לעבד השליח.

"שישה חודשים", הייתה התשובה.

רבי דוד בן ברוך חפן את זקנו הצחור בידו והתלמים שבמצחו העמיקו. שישה חודשים ארכה הדרך בהלוך. משמע שישה חודשים ממתנינים לו לשליח גם בדרך חזור. אולם חכמי ירושלים הלא הם לתשובה בדחיפות. גם ששת חודשי השליחות בהלוך היו די והותר עבורם, וכיצד ימתינו עוד שישה חודשים נוספים?

לפתע התנער מהרהוריו. הוא שלף גיליון נייר חלק, טבל את קולמוסו בקסת הדיו שעל השולחן והחל רושם במהירות את תשובתו, בבחירות ובחדות.

אחר שלף פיסת נייר זעירה, רשם עליה כמה מילים, המתין מעט עד שהדיו ייבש על הנייר, וקיפלו כמה פעמים.

רבי דוד בן ברוך פיזר חול על איגרת תשובתו, כדי להחיש את התייבשות הדיו. אחר גלגל את האיגרת, הכניסה לגליל העץ, ופקק את ראשו בפקק השעם.

"בוא עמי" הורה למחמוד.

מחמוד לא שאל שאלות. הוא צעד אחרי רבי דוד בן ברוך בהכנעה, מוכן ומזומן לכל הוראה.

רבי דוד בן ברוך עבר דרך מטבח הבית, נטל כיכר לחם רותחת, "פרנה", שיצאה זה עתה מן התנור. צררה בסדין, ומסרה לידיו של מחמוד. "את הלחם תמסור לחכמי ירושלים, כאשר תגיע לשם", ציף את הוראתו.

מחמוד הרים גבותיו בתמיהה. האם סבור החכם המרוקאי שהלחם הטרי יחזיק מעמד במשך שישה חודשים, עד הגיעו לירושלים?!

אולם הוא נצר את תמיהתו בליבו ולא העז להעלותה על דל שפתיו. השניים יצאו מן הבית.

"עלה על החמור!" הורה הרב לשליח. מחמוד עלה על החמור.

"פתח את פיך!" ציווה הרב.

מבלי להבין מדוע הוא עושה כן, פתח מחמוד את פיו.

הודעות מרכז "Shai for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

צרכי החג למען משפחות נצרכות

כמידי שנה לקראת חג הפסח אנו מחלקים מצרכי מזון למשפחות נזקקות. פונים אנו אליכם תושבי הצור והסביבה, להיות שותפים במצוה גדולה זאת ולהכניס את שמחת החג לבתים אלו. כל תרומה תתקבל בברכה.

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "הסדרי יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "יוני המעלה")
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ד מרחשון התשע"ז

1995

"גם שבת הגדול"

אומרת הנמרא: אמר ליה רב פפא לאביי מאי שנא ראשונים דאתרחיש להו ניסא ומאי שנא אנן דלא מתרחיש לן ניסא? ועונה שזה לא בגלל לימוד תורה אלא... "קמאי הוּו מסרי נפשיהו אקדושת השם אנן לא מסרינן נפשין אקדושת השם". פירוש: דור שמוסר נפשו על קדושת ה' רואה ניסים. והנמרא מוסיפה ומספרת על רב אדא בר אהבה, שקידש את ה' אף על פי שהדבר עלה לו ביוקר רב.

נמרא זו קשורה לשבת הגדול, ולחג הפסח והנסים שהתרחשו בו. אכן, שבת הגדול, הוא גדול גם בכך שהוא לפני חג הפסח – חג החרות – יום הנאולה של ישראל.

בנס של פסיחה על הבתים והריגת בכורי מצרים, נעשה לא בגלל שהיינו צדיקים גדולים, שהרי דמינו, כמעט בכל, למצרים, שקועים היינו במ"ט שערי טומאה, אבל כך נקבע ע"י הקב"ה. אנו העם הנבחר, שלאחר הגלות, יכנס לארץ ישראל לכבוש אותה וירש אותה לתמיד. יכול להיות שדווקא דורנו אינו מקיים את התורה כולה, חלק מהעם "מורד" במורשתנו, ההלכה אינה נר לרגלי חלק גדול מהעם היהודי, בניגוד כהלכה לא כולם תומכים. חוק ההמרה שצומצם רק לגיורים בארץ, אף הוא לא מקובל על חלק מהעם.

ובכל זאת... דורנו, אולי לעומת אלה שהוזכרו בנמרא, אנו כדורות ראשונים, מוסרים נפשנו על קדושת ה' וקדושת הארץ, כמעט מידי יום. דורינו נמצא בשבת הגדול, ימים ספורים לפני הנאולה השלימה. זכינו להיות בימים גדולים של נאולה והולכת ומתגלה מידי יום, ובעזרת ה' הצרות והתלאות יפסחו מעלינו ואנו נזכה למימוש הנאולה השלימה ונשב בטח בארצנו.

העלון לע"ג
 זקנת אסתר סויסה בת סעדיה ע"ה שנלב"ע י"א ניסן תשנ"ב.

שבת הגדול

שבת ח' ניסן ה-תשפ"ב
 פרשה: מצורע
 הפטרה: וערבה לה'
 יום ששי יד' ניסן
 סוף זמן אכילת חמץ
 בשעה: 9:47
 סוף זמן שריפת וביטול
 החמץ בשעה: 10:59

הדלקת נרות - 18:45
 צאת השבת - 19:37
 ר"ת - 20:25

הדלקת נרות בשבת הבאה 18:50

מסח	מצורע
4:55	5:04
5:02	5:11
6:13	6:21
12:43	12:44
13:15	13:16
19:12	19:07

Shai for Zion
"לראות את השלמות"
 "וראה הכהן את הנגע... וראהו הכהן". יש כאן רמז, שכאשר בודקים את האדם, אסור לראות את חסרונותיו בלבד, את מקום נגעו, אלא צריך לראותו בשלמותו, עם מעלותיו. זהו שנאמר: "וראה הכהן את הנגע" ואחר כך "וראהו הכהן" שראה את כולו.

העלון לרפואת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד וברוריה מרת אחוהי דינה בת רחל הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל' 052-5079555

Shai for Zion

"והוא אל אהרן הכהן" כאשר אדם מדבר לשון הרע, נובע הדבר בעיקר מזה שאיננו מעריך את כוחו של הדיבור, הוא אומר בלבו: הן רק דיברתי בפי ולא עשיתי לו מאומה, ברם, אילו יודע היה האדם כי למלה אנשית ישנה משמעות רבה וכי דיבור רע על הזולת מעורר קטרוג בשמים גם על המדובר וגם על המדבר - כי אז ודאי היה נזהר בכך.

ואכן אמרו חכמינו: "שלא תאמר הרני הולך ואומר לשון הרע ואני בריה יודעת פי, אמר לו הקדוש ברוך הוה: הוי יודע שאני שלוח מלאך והוא עומד אצלך וכותב כל מה שאתה מדבר על חבירך (דברים ק"ה ו' ה.).

לפיכך יש ללמד לקח לזה שמדבר לשון הרע, למען ידע היטב את חשיבותו של דיבור. הוא נעשה אפוא למצורע ומביאים אותו אל הכהן, וכאן רואה הוא כי מלה אחת מפי הכהן עשויה להכריע את כף גורלו. כל זמן שאין הכהן אומר את המלה "טמא" איננו טמא, אף על פי שהכל רואים בעליל את הנגע. וכל זמן שאין הכהן אומר את המלה "טהור" איננו טהור, אף על פי שהכל רואים כי נרפא הנגע (משנה נגעים פרק ג). מזה ילמד בעל הלשון הרע, כמה גדול הוא כוח דיבורו של אדם, והיבט לא יתא בהול להוציא מפיו דברים שאינם מהוגנים ...

והנה על הפסוק: "כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שיחוי, ודרשו חכמינו: "אפילו שיחה יתירה שבי איש לאשתו, מגידים לו לאדם בשעת מיתה" (חגיגה ה:). ויש לתמוה, מה עניו זה לראשיתו של הפסוק: "יוצר הרים ובורא רוח"?

ברם, עלול אדם לומר לנפשו: מה משמעות וערך יכול להיות למלה שאין בה ממש, שאין רואים אותה ואינו ממששים אותה? אומר לו איפוא הנביא: הבט וראה, "הנה יוצר הרים" - האלקים ברא הרים גבוהים וענקים, שהם הממש הגדול ביותר בעולם - "ובורא רוח" - הוא ברא גם את הרוח שאין בה ממש כלל, ואף על פי כן באה רוח בלתי ממשית ובלתי נראית זו ועוקרת את הרי הענק משרשם - "ומגיד לאדם" - עובדה זו כשלעצמה כבר אומרת לו לאדם - "מה שיחוי" - מה טיבו של דיבור, שאף על פי שאין רואים אותו ואין בו ממש, בכל זאת עשוי הוא להחריב עלמות גדולים ושלמים ...

"ויצא הכהן אל מוֹחֵן למֹחֵה וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרע" (ויקרא כ"ג).

יש לפרש בדרך דרש ומוסר, שהפסוק בא לומר לנו, שחובה קדושה מוטלת על תלמידי חכמים לצאת אל העם להודיעם את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו, ולא יסתגרו בארבע אמותיהם, כיון שבנוסף ללימודם, צריכים הם לדאוג גם לאחייהם הרחוקים, ולקרובם אל התורה והיראה.

וקהו שאומר הכתוב: "ויצא הכהן אל מחוץ למחנה" - צריך החכם (שהוא בבחינת כהן) לצאת אל מחוץ למחנה ולהשמיע בפני הציבור דברי תורה ויראה, ואם החכם יעשה כן, אזי יראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע" - יזכה החכם לבסוף לראות שנרפא הצרעת מן הצרוע, דהיינו שאותם שהיו עוברי עבירות חזרו בתשובה שלמה ונרפאו ונטהרו מעוונותיהם, וזאת בזכות החכם שדרש בפניהם ולמדום אורחות חיים.

"ויצא הכהן ולקח למטהו שתי צפורים חיות טהורות" טעם שלוקחים שתי צפורים, ושוחטים צפור אחת ומשלחים אחת, הוא על פי דברי רבותינו בירושלמי: רבי שמעון בן יוחאי אומר: אילו הייתי עומד בהר סיני בשעה שניתנה תורה לישראל, הייתי מבקש מלפני הקדוש ברוך הוא, שייבראו לאדם שני פיות, אחד שיהא עמל בתורה, ואחד לעשות בו כל שאר צרכיו, חזר ואמר: ומה אם אחד הוא אין העולם יכול לעמוד בלשון הרע שלו, אילו היו שנים - על אחת כמה וכמה (שבת פ"א ה"ב).

והנה הצפור רומז ללשון שמפוטט, ולכן בתחילה יביא שתי צפורים חיות טהורות, לרמוז שהיה ראוי לאדם שיהיו לו שתי לשונות, אחת למלאכת הקודש ואחת למלאכת החול, אך כיון שצפה הקדוש ברוך הוא בחטא האדם בלשון כי רב הוא, לכן לא ברא לו אלא לשון אחת, ולכן תחילה מביא שתי צפורים כמו שהיה ראוי להיות שתי לשונות, ואחר כך לא שוחט אלא צפור אחת, ואת הצפור השניה משלחה על פני השדה, ולא עושה בו שום דבר, והה כנגד מה שביטל לשון אחת ולא נשא אלא רק לשון אחת לעשות בה שתי מלאכות (עוד יוסף ח"י).

"ויצא ארץ ושני תולעת ואוזב" שאלו לגבי "חידושי הרי"ם" האדמו"ר הראשון מגור: התורה ציונה לקחת לטהרת מצורע עץ ארו ואוזב. ארו מובן, כדי לכפר על גיאות, אבל אוזב למה? הרי הוא מסמל עונה ושפלות?

ענה הרבי: לפעמים יש צורך לכפר גם על עונה. בא עני לאיש ומבקשו טובה, עונה המבקש: "מה אני בעיני הבריות ומה ערכי כי אעשה טובות"? ואחרי כן, כשמישהו פוגע בכבודו, הריהו יורד לחייו ... על עונה כזו צריכים כפרה.

או אם בא לפניך דבר הנוגע לכבוד שמים, יש לצאת ולהתריע בעזו עליו, ואתה מתעטף בענה ומתנצל: "מי אני ומה אני, מי שמע לקולי" אך ברגע שמישהו יפגע בך תהא מוכן לירד לחייו, תיקום ותטור - זוהי עונה פסולה. ומהי כפרת אדם זה: יגביה עצמו כארו, כדבר שנאמר: "ויגבה לבו בדרכי ה' ..."

הלכות ליל חנוכה

הלכות ברכות קריאת שמע של ערבית וסמיכות גאולה לתפלה בערבית

ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

אם צריך לעמוד באמירת "ברוך ה' לעולם" וכו'

יש נוהגים לעמוד בשעת אמירת פסוקי "ברוך ה' לעולם" ו"יראו עינינו". ויש נוהגים לשבת. ואם אומר קריאת שמע וברכותיה והפסוקים אחר תפלת שמונה עשרה, (בלי התימת הברכה, וכנ"ל בסעיף טו), נכון יותר שיעמוד. ואף הנוהגים לעמוד, לא יעמדו ופניהם אל הקיר כדרך שעומדים בשעת תפלת שמונה עשרה.

ואם עומד שלא כדרך העמידה בתפלת שמונה עשרה, כגון שאינו מצמיד רגליו זו לזו, רשאי לעשות כן לכל הדעות. וכן אם היה עומד קודם לכן, לכל הדעות אינו צריך לשבת כשמגיע לאמירת הפסוקים.

הפסקה באמצע אמירת "ברוך ה' לעולם" וכו'

יה הנמצא באמצע פסוקי "ברוך ה' לעולם" ו"יראו עינינו", רשאי לענות "אמן" אחר כל ברכה ששומע מחבירו, וכל שכן שרשאי לענות "אמן" כששומע מחבירו שסיים ברכה זו עצמה. וכן רשאי לענות "אמן" אחר קדיש, וכן רשאי להפסיק לכל הדברים שמותר להפסיק להם באמצע קריאת שמע וברכותיה, שנתבאר לעיל (סימן סו סעיפים ה-כב).

הכרות "יעלה ויבוא" קודם שמונה עשרה

יש נוהגים שבתפלת ערבית של ליל ראש חודש, אחר אמירת "חצי קדיש" קודם תפלת שמונה עשרה, מכריז השליח ציבור בקול רם "יעלה ויבוא", כדי שיזכרו הציבור שראש חודש הוא ויאמרו "יעלה ויבוא", ונחשב הדבר צורך תפלה. והנוהגים כן יש להם על מה שיסמוכו.

ומכל מקום דוקא בתפלת ערבית יש להקל לעשות כן, אבל בשחרית אסור להפסיק אחר ברכת "נאל ישראל" כלל, מפני שסמיכות גאולה לתפלה בשחרית חמורה יותר מסמיכות גאולה לתפלה בערבית, שמעיקרה היתה רשות ורק לאחר מכן קבלוה כל ישראל עליהם לחובה.

ויש נוהגים להכריז קודם תפלת שמונה עשרה גם שאלת טל ומטר בליל שבעה במרחשון (ובחוץ לארץ בליל ששים לתקופה), וכן הזכרת "על הנסים" בחנוכה ובפורים.

ואף הנוהגים שלא להכריז כלל קודם התפלה, נוהגים שאחד מהמתפללים שמוניע תחלה ל"יעלה ויבוא" מגביה מעט קולו בתפלתו ואומר תיבות "יעלה ויבוא" בקול רם, וכן בשאר הזכרת מעין המאורע.

וגם הנוהגים להקל להכריז "יעלה ויבוא" קודם תפלת שמונה עשרה של ערבית, אין להקל בזה אלא קודם תפלת שמונה עשרה, אבל באמצע קריאת שמע וברכותיה, ואפילו בבין הפרקים, אסור להפסיק כדי להכריז "יעלה ויבוא".

ודין הפסקה באמצע קריאת שמע וברכותיה בערבית, שוה לדין הפסקה באמצע קריאת שמע וברכותיה בשחרית, וכנ"ל בסעיף טו.

לחן לפרש

"זאת תהיה תורת המצורע"

מצורע - מוציא שם רע. כל האומר לשון הרע עובר על חמשת הומשי התורה. לפיכך מזהיר משה את ישראל - "זאת תהיה תורת המצורע..."

די בדברים אלו כדי לרמז את חומרתו של עוון לשון הרע. אומר המדרש בקהלת: "יש אדם שחוטא בארץ - ואינו חוטא בשמים. בשמים - ואינו חוטא בארץ. אבל מי שאומר לשון הרע - חוטא בשמים ובארץ".

ובעל "חובת הלבבות" אומר שבזמן שחוטא מדבר לשון הרע כל המצוות שקיים נזקפות ליבנות של אותו אדם שעליו הוא מדבר לשון הרע. אם כן, רק ביום שבו חוזר בעל הלשון הרע בתשובה שלמה, רק באשר הוא מטהר מעונו הקשה, רק אז חוזרים אליו התורה שלמד והמצוות שקיים בטרם נבשל בעוון לשון הרע. מתי תהיה זו שוב "תורת המצורע"? ביום טהרתו.